

Geoptimaliseerde criteria voor lijsten met open standaarden

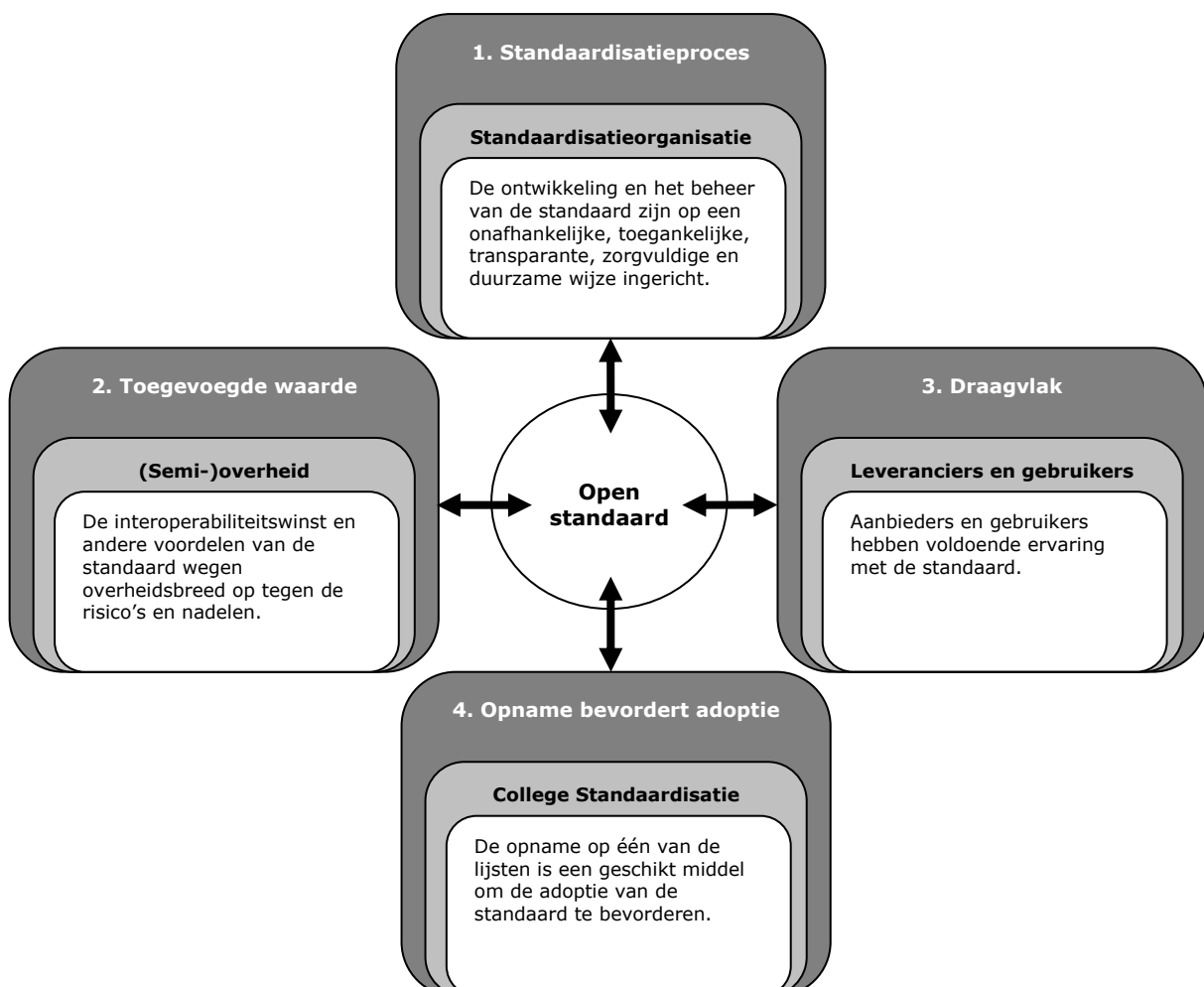
Inleiding

Hieronder volgen de geoptimaliseerde criteria die worden gebruikt om een aangemelde standaard te toetsen voor de lijsten met open standaarden. Voor ieder van de vier criteria zijn toetsingsvragen opgesteld. De toetsingsvragen vallen uiteen in hoofdvragen en subvragen. De grijs gearceerde subvragen zijn op zichzelf geen harde criteria, maar dragen bij aan het beeld dat nodig is om de hoofdvraag te kunnen beantwoorden.

De aanmelder vult het voorblad "*Basisinformatie aanmelding open standaard*" in en beantwoordt de toetsingsvragen per criterium. Voor de experts is de informatie op het voorblad het vertrekpunt. Zij richten zich alleen op de beantwoording van de toetsingsvragen per criterium.

Het voorblad bevat een aantal open vragen. De toetsingsvragen bij de criteria hebben een gesloten vorm. Deze vragen dienen beantwoord te worden met "Ja", "Nee" of "Onbekend". In de uiteindelijke versie heeft een invuller de mogelijkheid om een toelichting te geven op zijn/haar antwoord.

De vier criteria hangen samen met de doelstelling van de lijsten, namelijk het bevorderen van interoperabiliteit zonder dat dit ten koste gaat van de leveranciersafhankelijkheid. Interoperabiliteit is met name gerelateerd aan het criterium "toegevoegde waarde". Leveranciersafhankelijkheid is met name gerelateerd aan het criterium "standaardisatieproces". De overige criteria, "draagvlak" en "opname bevordert adoptie", zien met name op het adoptiepotentieel en de bijdrage die de lijsten daaraan kunnen geven. Hieronder volgt een schematische weergave van de criteria.

0. Basisinformatie aanmelding open standaard

Het voorblad wordt alleen ingevuld door de aanmelder. Het vormt de basis voor de beoordeling tegen de criteria.

0.1	Basisinformatie standaard(en) (In geval van set standaarden meerdere malen invullen)
0.1.1	Volledige naam van de standaard
0.1.2	Verkorte naam van de standaard
0.1.3	Versie van de standaard, publicatiedatum en status
0.1.4	Oudere en aanstaande versies van de standaard inclusief (verwachte) publicatiedata en ondersteuningsstatus
0.1.5	Is de aangemelde versie backwards compatible met eerdere versies van de standaard?
0.1.6	Naam en vindplaats specificatiedocument (bij voorkeur URL of bijvoegen bij aanmelding)
0.1.7	Naam van de standaardisatieorganisatie
0.1.8	Kosten van deelname aan het standaardisatieproces (bijv. voor lidmaatschap)
0.1.9	Kosten voor het verkrijgen van het specificatiedocument
0.1.10	Andere standaarden die genoemd worden in het specificatiedocument van de standaard

0.2	Type aanmelding (Combinatie van antwoorden is mogelijk)
0.2.1	☐ Opname van een <u>nieuwe standaard</u> op de "pas toe of leg uit lijst".
0.2.2	☐ Opname van een <u>nieuwe standaard</u> op de lijst met gangbare standaarden.
0.2.3	☐ <u>Verhuizing</u> van een standaard van "pas toe of leg uit"-lijst naar de gangbare lijst.
0.2.4	☐ <u>Verhuizing</u> van een standaard van de gangbare lijst naar de "pas toe of leg uit" lijst?
0.2.5	☐ Opname van een <u>nieuwe versie</u> van een reeds opgenomen standaard?
0.2.6	☐ <u>Verwijdering</u> van de standaard?

0.3	Scope van aanmelding
0.3.1	Heeft de standaard betrekking op elektronische gegevensuitwisseling tussen (semi-)overheidsorganisaties en bedrijven, tussen (semi-)overheidsorganisaties en burgers en tussen (semi-)overheidsorganisaties onderling?
0.3.2	Wat is het beoogde functioneel toepassingsgebied van de standaard?
0.3.3	Wat is het beoogde organisatorisch werkingsgebied van de standaard?
0.3.4	Is de standaard wettelijk verplicht voor het beoogde functionele toepassingsgebied en organisatorische werkingsgebied?
0.3.5	Hoe draagt plaatsing op de lijst bij aan de interoperabiliteit van de (semi) overheid?

1. Standaardisatieproces

criterium: De ontwikkeling en het beheer van de standaard zijn op een onafhankelijke, toegankelijke, inzichtelijke, zorgvuldige en duurzame wijze ingericht.

Toetsingsvragen:

1.1	Is de documentatie voor eenieder drempelvrij beschikbaar?
1.1.1	Is het specificatiedocument beschikbaar zonder dat er sprake is van onacceptabele belemmeringen (zoals te hoge kosten en te hoge lidmaatschapseisen)?
1.1.2	Is de documentatie over het ontwikkel- en beheerproces (bijv. het voorlopige specificatiedocument, notulen en beschrijving besluitvormingsprocedure) beschikbaar zonder dat er sprake is van onacceptabele belemmeringen (zoals te hoge kosten en te hoge lidmaatschapseisen)?
1.2	Is het intellectuele eigendomsrecht voor eenieder beschikbaar?
1.2.1	Stelt de standaardisatieorganisatie het intellectueel eigendomsrecht van de standaard –m.b.t. eventuele patenten- onherroepelijk royalty-free voor eenieder beschikbaar?
1.2.2	Garandeert de standaardisatieorganisatie dat partijen die bijdragen aan de ontwikkeling van de standaard hun intellectueel eigendom onherroepelijk royalty-free voor eenieder beschikbaar stellen?
1.3	Is de inspraak van eenieder in voldoende mate geborgd?
1.3.1	Is het besluitvormingsproces toegankelijk voor alle belanghebbenden (bijv. gebruikers, leveranciers, adviseurs, wetenschappers)?
1.3.2	Vindt besluitvorming plaats op een wijze die zoveel mogelijk recht doet aan de verschillende belangen?
1.3.3	Kan een belanghebbende formeel bezwaar aantekenen tegen de gevolgde procedure?
1.3.4	Organiseert de standaardisatieorganisatie regelmatig overleggen met belanghebbenden over doorontwikkeling en beheer van de standaard?
1.3.5	Organiseert de standaardisatieorganisatie een publieke consultatie voordat (een nieuwe versie van) de standaard wordt vastgesteld?
1.4	Is de standaardisatieorganisatie onafhankelijk en duurzaam?
1.4.1	Is de ontwikkeling en het beheer van de standaard belegd bij een onafhankelijke non-profit standaardisatieorganisatie?
1.4.2	Is de financiering van de ontwikkeling en het onderhoud van de standaard voor tenminste drie jaar gegarandeerd?
1.5	Is het versiebeheer van de standaard goed geregeld?
1.5.1	Heeft de standaardisatieorganisatie gepubliceerd beleid met betrekking tot versiebeheer van de standaard? (met o.a. aandacht voor migratie van gebruikers)

2. Toegevoegde waarde

criterium: De interoperabiliteitswinst en andere voordelen van de standaard wegen overheidsbreed op tegen de risico's en nadelen.

Toetsingsvragen:

2.1	Is de basisinformatie van de aanmelding correct en goed gekozen?
2.1.1	Is de basisinformatie van de standaard correct?
2.1.2	Is het type aanmelding correct gekozen?
2.1.3	Is het functioneel toepassingsgebied van de standaard goed gekozen?
2.1.4	Is het organisatorisch werkingsgebied van de standaard goed gekozen?
2.1.5	Is de standaard generiek toepasbaar en niet alleen bedoeld voor gegevensuitwisseling met één of een beperkt aantal specifieke voorzieningen?

2.2	Verhoudt de standaard zich goed tot andere standaarden?
2.2.1	Conflicteert de standaard niet met standaarden die op de lijsten staan (d.w.z. overlappend functioneel toepassings- en/of organisatorisch werkingsgebied)?
2.2.2	Is de standaard een internationale standaard of sluit de standaard aan bij relevante internationale standaarden?
2.2.3	Draagt de standaard voldoende bij aan interoperabiliteit zonder dat aanvullende standaardisatieafspraken (zoals lokale profielen) noodzakelijk zijn?

2.3	Wegen de kwantitatieve en kwalitatieve voordelen van overheidsbrede adoptie van de standaard op tegen de nadelen?
2.3.1	Draagt de adoptie van de standaard bij aan de oplossing van een bestaand, relevant interoperabiliteitsprobleem?
2.3.2	Draagt de standaard bij aan het voorkomen van een vendor lock-in (leveranciersafhankelijkheid)?
2.3.3	Wegen de overheidsbrede baten voor de informatievoorziening en de bedrijfsvoering op tegen de kosten?
2.3.4	Zijn de beveiligingsrisico's aan overheidsbrede adoptie van de standaard acceptabel?
2.3.5	Zijn de privacyrisico's aan overheidsbrede adoptie van de standaard acceptabel?

3. Draagvlak

Criterion: Aanbieders en gebruikers hebben voldoende ervaring met de standaard.

Toetsingsvragen:

3.1	Bestaat er voldoende marktondersteuning voor de standaard?
3.1.1	Bieden meerdere leveranciers ondersteuning voor de standaard?
3.1.2	Kan een gebruiker de conformiteit van de implementatie van de standaard (laten) toetsen?

3.2	Kan de standaard rekenen op voldoende draagvlak?
3.2.1	Wordt de aangemelde versie van de standaard binnen het organisatorische werkingsgebied door meerdere organisaties gebruikt?
3.2.2	Wordt een vorige versie van de standaard binnen het organisatorische werkingsgebied door meerdere organisaties gebruikt?
3.2.3	Zijn er voldoende positieve signalen over toekomstige gebruik door (semi-)overheidsorganisaties, het bedrijfsleven en burgers?

4. Opname bevordert adoptie

Criterion: De opname op de lijst is een geschikt middel om de adoptie van de standaard te bevorderen.

Toelichting lijsten:

- a. Met de lijsten wil het College de adoptie van open standaarden bevorderen die voldoen aan de voorgaande criteria (standaardisatieproces, toegevoegde waarde, draagvlak);
- b. Met de "pas toe of leg uit"-lijst beoogt het College dit soort standaarden verplichten als:
  1. hun huidige adoptie beperkt is;
  2. opname op de lijst bijdraagt aan de adoptie door te stimuleren o.b.v. het "PToLU"-regime. (functie=stimuleren).
- c. Met de gangbare lijst beoogt het College dit soort standaarden aanbevelen als deze:
  1. hun huidige adoptie reeds hoog is
  2. opname op de lijst bijdraagt aan de adoptie door te informeren en daarmee onbedoelde afwijkende keuzes te voorkomen. (functie=informeren)

Toetsingsvragen:

4.1	Opname op de lijst bevordert de adoptie van de standaard.
4.1.1	Is de "pas toe of leg uit"-lijst het passende middel om de adoptie van de standaard binnen de (semi)overheid te bevorderen?
4.1.2	Is de lijst met gangbare open standaarden het passende middel om de adoptie van de standaard binnen de (semi)overheid te bevorderen?
4.1.3	Is de inzet van adoptie-instrumenten (communicatief, financieel, juridisch) aanvullend noodzakelijk?